

CRT - CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הניסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעת [שם חסוי]

***Firma Jonas Elbert* של בעניין החשבונות של**

מס' תביעה: 002589/MO

גובה המענק: 94,800.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתה של [שם חסוי], מבית [שם חסוי], (להלן "התובעת") לחשבוננו של [שם חסוי]¹. מענק זה לגבי החשבונות של *Firma Jonas Elbert* (להלן "בעל החשבון") בסניף ציריך של בנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל המענקים מתפרסמים. אם תובע מבקש לשמור על חיסיון לגבי תביעתו, כפי שקורה במקרה זה, שם התובע, שמות קרובי משפחתו - להוציא את שם בעל החשבון - ושמו של הבנק נשמרים חסויים.

מידע שהוגש על ידי התובעת

התובעת הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעל החשבון כעסק בבעלות משפחתה, *Firma Jonas Elbert*, אשר נוסד על ידי סבה מצד אמה, יונס (יונה) אלברט. התובעת ציינה שהבעלים של בעל החשבון היו יהודים והיא זיהתה את בעל החשבון כעסק מוצלח של כשות בדובנו בשם *Firma Jonas Elbert*, אשר יצא את תוצרתו לכל העולם. התובעת ציינה שסבה נולד בדובנו, פולין (היום אוקראינה) ונשא ל-[שם חסוי]. התובעת הוסיפה שהסבים שלה עברו ל Kiev, אז ברוסיה, אחרי מלחמת העולם הראשונה, ושהם נפטרו שם בשנות העשרים. התובעת ציינה שלסבים שלה היו שני בנים: אביה, [שם חסוי], אשר נולד ב 10 בדצמבר 1887 בדובנו, ואחיו המבוגר יותר, [שם חסוי]. לפי התובעת, אביה, שהיה רופא שיניים, ואחיו, היו הבעלים המשותפים וניהלו את העסק של אביהם אחרי מותו. כמו כן, התובעת ציינה שאביה נשא ל-[שם חסוי], מבית [שם חסוי], ב 7 בינואר 1917 במוסקבה, רוסיה, ושהתגוררו ב 2 רח' אגרודוב, דובנו, בין 1933 - 1939. התובעת ציינה שנולדה ב 23 ביוני 1927 בדובנו.

התובעת ציינה שבאפריל 1940, אחרי הכיבוש הרוסי של דובנו, אביה ודודה נכלאו ונשלחו לסיביר. לפי התובעת, בבעלות משותפת של אביה ודודה היה חשבון בנק שוויצרי שהם פתחו בשנות השלושים. התובעת ציינה שלאמה היה פנקס עם הקוד של החשבון, אבל כשנשלחו לסיביר הכריחו אותה לחסל אותו

¹ ה CRT יטפל בתביעה לחשבון זה בהחלטה נפרדת.

וכך הקוד נותק. התובעת ציינה שדודה נספה במחנה ריכוז ברוסיה במשך מלחמת העולם השנייה ושאביה ואחיה נכלאו בסיביר, מקום בו אחיה נפטר ב 24 בדצמבר 1943. כמו כן, התובעת ציינה שאחרי המלחמה, משפחתה חזרה לפולין ושאביה נפטר ב 5 בדצמבר 1956 ב Wroclaw, פולין. התובעת ואמה עלו לישראל ב 1957, בה אמה נפטרה ב 4 ביולי 1975. על מנת לבסס את תביעתה, התובעת הגישה עותקים של תעודת הלידה שלה ושל תעודת הלידה של אביה, בה ניתן לראות שאביו נקרא יונס אלברט.

התובעת הגישה לבית המשפט שאלון ראשוני ב 1999 וטופס תביעה ATAG Ernst & Young ב 1998, בהם היא תבעה את זכותה לחשבון בנק שוויצרי בבעלות אביה, [שם חסוי], ודודה, [שם חסוי].

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות רשימות ומסמכים שהוכנו בקשר לסקירות בנקאיות פנימיות שהבנק קיים בשנות החמישים בנוגע לנכסים רדומים בבעלות אזרחים פולנים, וטופס רישום ורשימה שהוכנה בעקבות הצו הפדרלי השוויצרי מ 1962 שהורה לזהות נכסים אשר היו בבעלות זרים או חסרי נתינות אשר הקשר אמם נותק ואשר נרדפו על רקע של גזע, דת או סיבות פוליטיות. לפי רשומות הבנק, בעל החשבון היה עסק של מסחר של כשות בשם *Firma Jonas Elbert*, ממוקמת בדובנו, פולין. רשומות הבנק מראות שלבעל החשבון היו שני חשבונות מסוג בלתי ידוע. אחד מהחשבונות נפתח ב 21 במרץ 1933 והוגדר כרדום על ידי הבנק ב 31 במאי 1950. היתרה בחשבון זה בתאריך זה היה 487.00 פרנקים שוויצרים. לפי רשומות הבנק, הבנק דיווח על החשבון הזה למשרד הרישום המטפל בנכסים שבבעלות זרים אשר הקשר אמם נותק במשרד המשפטים הפדרלי של שוויץ ב 12 בדצמבר 1963 על פי הצו הפדרלי השוויצרי מ 1962. היתרה בחשבון זה בתאריך הכללתו בדיווח היתה 290.00 פרנקים שוויצרים. רשומות הבנק לא מראות מתי נפתח החשבון השני מסוג בלתי ידוע, אבל הוא נכלל בסקירה פנימית של הבנק ב 1959.

רשומות הבנק לא מראות מתי החשבונות הנדונות נסגרו או למי שולמה היתרה. המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבונות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מהוועדה העצמאית של אישי ציבור (Independent Committee of Eminent Persons, להלן "ICEP") לא מצאו את חשבונות האלה במערכת של החשבונות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבונות נסגרו. מבקרים אלה ציינו שלא מצאו עדות לפעילות בשני החשבונות האלה אחרי 1945. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שהבעלים של בעל החשבון או יורשיהם סגרו את החשבונות וקיבלו את היתרה.

בחינת ה CRT

זיהוי בעל החשבון

התובעת זיהתה באופן מספק את בעל החשבון. שם העסק של המשפחה שלה מתאים לשם שלא פורסם לגבי בעל החשבון. ה CRT מציין ששמו של בעל החשבון הופיע בטעות כיונס אלברט, בן אדם פרטי, ברשימת ICEP בה מופיעים שמות בעלי חשבון אשר ניתן או סביר להניח שהיו קורבנות של רדיפות הנאצים, אבל התובעת זיהתה בצורה נכונה את בעל החשבון כעסק. התובעת ציינה שבעל החשבון היה ישות משפטית זיהתה את סוג העסק, מידע המתאים למידע שלא פורסם לגבי בעל החשבון, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, התובעת זיהתה את העיר בה העסק המשפחתי היה ממוקם, מידע המתאים למידע שפורסם לגבי בעל החשבון, הכלול ברשומות הבנק. על מנת לחזק את תביעתה, התובעת הגישה מסמכים הכוללים את תעודת הלידה של אביה, בה צוין שמו של סבה, יונס אלברט.

בנוסף, ה-CRT מציין שהתובעת הגישה לבית המשפט שאלון ראשוני ב-1999 בו תבעה את זכותה לחשבון בנק שוויצרי בבעלות אביה, [שם חסוי], ודודה, [שם חסוי], לפני הפרסום של רשימת ICEP. זאת אומרת שלתובעת היה מקום לטעון שבבעלות בני משפחתה היה חשבון בנק בשוויץ לפני הפרסום של רשימת ICEP. עובדה זו תומכת באמינות המידע שהתובעת הגישה.

מעמד של בעלי *Firma Jonas Elbert* כקורבנות של רדיפות הנאצים

התובעת הוכיח באופן מספק שבעלי *Firma Jonas Elbert* היו קורבנות של רדיפות הנאצים, מונח אשר מוגדר בפרק 1 של הסכם הפשרה וכולל כל מעשי הרדיפות שנעשו על ידי "המשטר הנציונל-סוציאליסטי של גרמניה מ-1933 עד 1945 ועל ידי הסייענים, הסוכנים ובני הברית שלו..."². התובעת ציינה שהבעלים של בעל החשבון היו יהודים ושהתגוררו בדובנו, פולין, עד שנכלאו ונשלחו לרוסיה ב-1940, ומשם נכלאו במחנה ריכוז בסיביר. בין ספטמבר 1939 ויוני 1941, ברית המועצות היתה בעלת ברית של גרמניה הנאצית בזכות "ברית הידידות" הגרמנו-סובייטית שנחתמה ונכנסה לתוקף ב-28 בספטמבר 1939³. במשך הכיבוש הסובייטי והגרמני של דובנו, היהודים שהתגוררו בדובנו (כולל הבעלים של *Firma Jonas Elbert*) נבחרו כמטרה לרדיפות⁴.

כמו כן, ה-CRT מציין שמאגר מידע בו מופיעים שמות קורבנות של רדיפות הנאצים כולל איש בשם [שם חסוי], אשר נולד ב-1887 בדובנו, פולין, שהתגורר ב-Ogrodwy 2 בדובנו, פולין, ושנפטר בדצמבר 1956, מידע המתאים למידע שהגישה התובעת לגבי אחד מהבעלים של *Firma Jonas Elbert*. כמו כן, מאגר מידע זה כולל איש בשם [שם חסוי] או [שם חסוי], שהתגורר ב-Ogrodwy 2 בדובנו, פולין, ושנפטר בדצמבר 1945, מידע המתאים למידע שהגישה התובעת לגבי אחד מהבעלים של *Firma Jonas Elbert*. לבסוף, המאגר כולל איש בשם יונס אלברט. מאגר מידע זה הוא אוסף שמות ממקורות שונים, כולל יד ושם בישראל.

קשר משפחתי עם הבעלים של בעל החשבון

² בהתאם לפרק 1 של הסכם הפשרה, "קורבן של רדיפות הנאצים או אדם שהווה מטרה לרדיפות אלו משמעו כל יחיד, תאגיד, שותפות, עסק בבעלות יחיד, התאחדות בלתי מאוגדת, קהילה, קהילה דתית, קבוצה, ארגון או גוף אחר אשר נרדף או היווה מטרה לרדיפות על ידי המשטר הנאצי בגלל היותו או בגלל שנחשב יהודי, צועני, חבר בכת "עדי יהוה", הומוסקסואל, או בעל מוגבלות או נחות גופנית או שכלית". המשטר הנאצי מוגדר כ"המשטר הנציונל-סוציאליסטי של גרמניה מ-1933 עד 1945 והסייענים, הסוכנים ובני הברית שלו (כולל, ללא הגבלה, כל הארצות האחרות של הציר), כל הארצות הכבושות, וכל היחידים והישויות האחרים שהיו קשורים או שיתפו פעולה עם המשטר הנאצי, או שפעלו עבורו או בשמו או בשליטתו או תחת השפעתו, כולל, ללא הגבלה, הארגונים והאנשים הנאשמים במשפטי נירמברג, 6 F.R.D. 69 (1946)".

³ ראה

German-Soviet Boundary and Friendship Treaty of September 28, 1939, and related "Confidential Protocol" and "Secret Supplementary Protocols" בכתובת www.yale.edu/lawweb/avalon/nazsov/nazsov.Htm#III. כמתואר בהערת שוליים מס' 4, להלן, הברית נשארה בתוקף עד יוני 1941, כאשר גרמניה הכריזה מלחמה נגד ברית המועצות.

⁴ דובנו, פולין, נפלה בשליטת ברית המועצות ב-18 בספטמבר 1939, עשרה ימים בלבד לפני שנחתמה הברית הגרמנו-סובייטית ב-28 בספטמבר 1939. הסובייטים חיסלו את המיסדות של הקהילה היהודית, עצרו את המנהיגים שלה ואישרו פעילות יהודית אחת בלבד: בית תמחוי. הגרמנים פלשו לברית המועצות ב-22 ביוני 1941, וכתוצאה מהפלישה הזאת, נכנסו לדובנו ב-25 ביוני 1941, עיר בה התגוררו 12,000 יהודים. בתקופת הכיבוש הנאצי, איכרים אוקראינים הוזמנו על ידי הגרמנים על מנת "לנקות" את הבתים היהודים. כמו כן, נוצר גטו ויושמה תוכנית של עבודה בכפיה. בין ה-25 ביוני 1941 וה-5 באוקטובר 1942 הנאצים הרגו בין 11,600 ל-11,700 יהודים, כלומר, כ-97% של התושבים היהודים של דובנו. רק 300 או 400 תושבים יהודים שרדו את המלחמה. ראה

[The Encyclopedia of Jewish Life Before and During the Holocaust](http://www.historyplace.com/worldwar2/holocaust/timeline.html), Vol. I, 336-337 (Shmuel Spector ed., New York University Press 2001); [The Encyclopaedia Judaica Jerusalem](http://www.historyplace.com/worldwar2/holocaust/timeline.html), Vol. 6, 250 (Keter Publishing House Jerusalem Ltd. 1971-1972); and www.historyplace.com/worldwar2/holocaust/timeline.html

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעלי בעל החשבון היו קרובי משפחה כאשר הגישה מסמכים המוכיחים שהיא בתו של [שם חסוי] ונכדתו של יונס אלנרט. אין כל מידע לפיו לבעלים של בעל החשבון יש יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

מכוון שניתן ליישם את חזקות (ח), (ט) ו (י) שבסעיף 28 (ראה נספח א') של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות, כפי שתוקנו, (להלן "סדרי הדין"), המסקנה שעליה מגיעה ה CRT היא שאפשר לקבוע באופן מספק שהבעלים של בעל החשבון או יורשיהם לא קיבלו את תקבולי החשבונות. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם הבעלים של בעל החשבון או יורשיהם קיבלו את היתרה שבחשבונות.

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעת. ראשית, התביעה הינה קבילה בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 18 של סדרי הדין. שנית, התובעת הוכיחה באופן מספק שהבעלים של בעל החשבון היו אביה ודודה, וקשרים אלה מצדיקים את המענק. שלישית, ה CRT קבע באופן מספק שהבעלים של בעל החשבון או יורשיהם לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבונות הנדונים.

סכום המענק

במקרה הנוכחי, לבעל החשבונות היו שני חשבונות מסוג בלתי ידוע. בנוגע לחשבון מסוג בלתי ידוע אשר נפתח ב 1933, רשומות הבנק מראות שערך החשבון ב 31 במאי 1950 היה 487.00 פרנקים שוויצרים. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון בלתי ידוע אינו מגיע ל 3,950.00 פרנקים שוויצרים, ובהעדר הוכחה נגדית, הסכום בחשבון יקבע ל 3,950.00 פרנקים שוויצרים. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 131(1) של סדרי הדין והסכום המתקבל הוא 47,400.00 פרנקים שוויצרים.

בנוגע לחשבון השני מסוג בלתי ידוע, בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה זה, חישוב ערכו הנוכחי נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, ב 1945 הערך הממוצע של חשבון מסוג בלתי ידוע היה 3,950.00 פרנקים שוויצרים. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 131(1) של סדרי הדין והסכום המתקבל הוא 47,400.00 פרנקים שוויצרים.

לפיכך, הסכום הסופי של המענק הוא 94,800.00 פרנקים שוויצרים.

הקף המענק

על התובעת לדעת שבהתאם לסעיף 20 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתה כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתה לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

Claims Resolution Tribunal
03.06.2003